

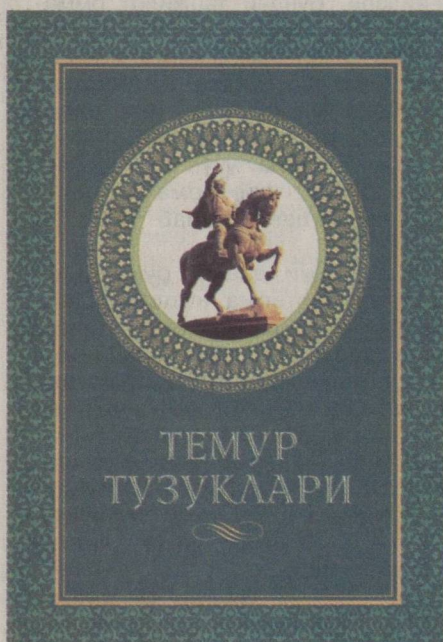
ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Газета 1966 йил
1 июлдан
чиқа бошлаган

ШАҲАР ИЖТИМОИЙ-СИЁСІЙ КУНДАЛИК ГАЗЕТАСИ

№ 70 (11.881)

Баҳоси эркин нархда

«ТЕМУР ТУЗУКЛАРИ»НИНГ ЯНГИ НАШРИ

Маълумки, улуг аждодимиз Амир Темурнинг «Темур тузуклари» асари мустақиллик йилларида миллий маданий меросимизнинг ноёб намунаси сифатида қайта тикланиб, бир неча бор нашр қилинди.

Соҳибқироннинг 675 йиллик таваллуд тўйи арафасида Юртбошимиз таклифига кўра, бу китоб мукаммал ҳолда, юксак сифат билан янгитдан чоп этилди. Халқроқ Амир Темур жамғармаси ва Ўзбекистон Фанлар академияси Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институти томонидан нашрга тайёрланган китоб Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг сўзбошиси билан очилади.

Қуйида ана шу сўзбоши эътиборингизга ҳавола этилмоқда.

МИЛЛИЙ ДАВЛАТЧИЛИГИМИЗ ТАРИХИНИНГ МУМТОЗ НАМУНАСИ

Бугунги куннинг ўткир ва долзарб муаммолари биздан замонавий тараққиётнинг асосий тамойилларини ҳар томонлама чуқур таҳлил этиш билан бирга, инсониятнинг яқин-олис тарихидаги бой тажрибасини ҳам теран идрок этишни, шу асосда амалий ҳулосалар чиқаришни тақозо этмоқда, яъни тарих тажрибаси одамзод учун тобора муҳим аҳамият касб этмоқда.

Ҳеч бир муболагасиз айтиш мумкинки, ўзбек халқининг кўп асрлик тарихи ҳам ана шундай буюқ тажрибалар манбаидир. Бу тарихнинг энг ёрқин ва шонли саҳифаларини ташкил этадиган улуг аждодларимиз ҳақида сўз борганда, буюқ давлат арбоби ва саркарда, соҳибқирон Амир Темур бобомизнинг ўлмас номини биринчилар қатори тилга олишимиз табиий, албатта. Мана, қарийб етти асрдики, бу улуг зотнинг шону шукрати, ҳаёти ва фаолиятига бўлган қизиқиш жаҳоннинг турли мамлакатларида тобора ортиб бормоқда.

Шуни таъкидлаш жоизки, улуг аждодимизнинг ўзи яшаган замонага, шу даврда Осиё ва Европа қитъаларида рўй берган, жуда катта тарихий аҳамиятга молик ўзгаришларга олиб келган воқеа-ҳодисаларга ҳал қилувчи таъсири, унинг бу жараёнлардаги роли наинки тарихи ва сиёсатчилар, ҳарбий илм мутахассислари, балки бадий ижод аҳлининг ҳам диққат-эътиборини хали-ҳамон ўзига жалб этиб келмоқда.

Бу беназир зотнинг қандай миллий замин ва тарихий шароитда ўсиб-ўлғайгани, қай тарихи шундай юксак чўққиларга кўтарилгани, зафарли юришлари ҳақида, унинг нафақат давлат арбоби ва енгилмас саркарда, айнаи вақтда инсон сифатидаги фазилатлари, ички дунёси ва кечинмалари ҳақида Шарқ давлатлари билан бирга олис Европада – Буюк Британия, Франция, Испания, Германия каби мамлакатларда ҳам бундан неча юз йиллар аввал кўп-кўп илмий ва бадий асарлар яратилгани яхши маълум.

Чунончи, Амир Темур бобомиз ҳақида инглиз драматурги Кристофер Марлоу 1588 йили тарихий пьеса, машҳур немис композитори Георг Гендель 1724 йили опера, америкалик адиб Эдгар По эса 1827 йили шеърли поэма яратган. Ва бундай асарлар бугунги кунда ҳам кўлаб пайдо бўлмоқда. Франциялик таниқли олим Люсьен Керен томонидан 2006 йили халқроқ микёсда кенг нишонланган Соҳибқироннинг 670 йиллик таваллуд тўйи арафасида Парижда француз тилида нашр қилинган «Самарқандга, Амир Темур даврига саёҳат» номли фундаментал тадқиқот бу фикрнинг яққол тасдиғидир. Табиийки, бу асарларнинг барчаси улуг бобомизнинг ҳаёти ва фаолияти билан боғлиқ кўпгина масалаларга жавоб топишда, уларни тарих ва бугунги замон нуқтаи назаридан ёритишда муҳим ўрин тутди. Уларнинг ҳар бири Соҳибқирон сиймоси ҳақида ўзига хос тасаввур ва тушулук беради.

Минг афсуски, мустақилақчилик йилларида, яъни миллий қадриятларимиз, азиз-авлиёларимиз ва алломаларимизнинг бой мероси, табарруқ номларини халқимиз хотираси ва юрагидан бутунлай ўчиришга қаратилган сиёсат ҳукм сурган даврларда Амир Темурнинг ҳаёти ва фаолияти унинг ўрнида турсин, ҳатто унинг номини тилга олиш ҳам мутлақо тақиқлаб қўйилган эди. Бу мавзуда яратилган баъзи бир илмий-бадий асарларда Амир Темур сиймоси тарихий ҳақиқатга зид равишда бирёқлама, асосан қора бўёқларда акс эттирилган эди. Таассуфлар бўлсинки, собиқ тузум даврида яратилган таърих ва бадий адабиётларда ҳамда уларнинг таъсирида чоп этилаётган бугунги айрим китобларда ҳам мана шундай ғарзали ёндашув аломатларини хануз учратиш мумкин.

Оллоҳга шукрки, истиқлолга эришганимиздан кейин бу масалада ҳам тарихий адолат қарор топди. Муқаддас юртимиз заминида яшаб ўтган кўлаб улуг сиймолар қатори Амир Темур бобомизнинг номи, шаъну шавкати ва мероси ҳам қайта тикланиб, бу буюқ зот ҳақидаги асл ҳақиқат ҳолис ва ҳаққоний ёритилмоқда, тадқиқотлар олиб борилмоқда, китоблар ёзилмоқда. Зеро, Амир Темур шахсини идрок этиш – тарихни идрок этиш демакдир. Амир Темурни англаш – ўзлгимизни англаш демакдир. Амир Темурни улуғлаш – тарих қазрига чуқур илдиз отган томирларимизга, маданиятимизга, қудратимизга асосланиб, буюқ келажакимизни, ишончимизни мустаҳкамлаш демакдир.

Бу ҳақда гапирганда, Амир Темурнинг давлатчилик ва дипломатия, ҳарбий маҳорат, бунёдкорлик салоҳияти, илму фан, санъат ва меъморчиликка оид қарашлари, ҳаётнинг

маъно-мазмуни, инсонни улуғлайдиган эзгу ишлар ҳақида билдирган фикрлари, дину динбат ва адолатни жойига қўйиш, салтанат ишларини кенгаш ва тadbир асосида амалга ошириш, ҳар бир масалада узоқни кўзлаб, эл манфаатини уйлаб иш тутиш билан боғлиқ ибратли фазилатларини алоҳида таъкидлаш ўринлидир. Айнан мана шундай масалалар Соҳибқирон тафаккурининг маҳсули бўлган «Темур тузуклари» асарида ҳар томонлама аниқ, ишонarli ва таъсирчан тарзда ёритилган, десак, ҳақиқатни айтган бўламиз.

Шунинг учун ҳам ўзининг бекиёс азму шижоати, мардлик ва жасорати билан Мовароуннахр заминида мўғул зулмига барҳам бериб, халқимизни қарамлик исканжасидан халос этган, тарқоқ ва пароканда эл-улусни бирлаштириб, мустақил ва қудратли давлатга асос солган бу улуг сиймонинг мазкур китобда ифода этилган ғоя ва қарашлари нафақат ўз даври, балки бугунги ва келгуси авлодлар учун ҳам муҳим аҳамият касб этиши бежиз эмас.

Шахсан мен Соҳибқирон бобомиз бизга мерос қилиб қолдирган «Тузуқлар»ни ўқисам, худдики ўзимга қандайдир катта руҳий қуч-қувват топагандек бўламан. Ҳар бир сатри бир умр эл-юрт, салтанат ташвиши билан яшаган фидойи инсон, улкан давлат арбобининг кенг микёсдаги ўй-фикрлари, ҳаёт ва кураш тажрибаси, мушоҳадаси, баъзан эса дардли ва изтироби кечинмалари билан сугорилган бу асарда қандай теран маъно муҳассас эканини маърифатли, зукко китобхон яхши англайди, албатта.

Мен ўз иш фаолиятимда бу китобга такрор-такрор мурожаат қилиб, ундаги ҳеч қачон эскирмайдиган ҳаёт ҳикматларининг қанчалик тўғри эканига кўп бор ишонч ҳосил қилганман. Масалан, «Тажрибамда кўрилганким, азия қатъий, тadbиркор, ҳушёр, мард ва шижоатли бир киши мингта тadbиркинд, лоқайд кишидан яхшироқдир», деган фикрлар бугунги кунда ҳам нақадар долзарб экани барчамизга аён. Ёки у зотнинг: «Салтанат ишларининг тўққиз улушини машварат, тadbир ва кенгаш, қолган бир улушини эса қилич билан бажо келтириш зарур», деган кўрсатмаларида ҳозирги нотинч замон учун, XXI аср сиёсатдонлари учун ҳам ҳар жиҳатдан ибратли фикрлар борлигини таъкидлаш жоиз. Амир Темур бобомизнинг бундай чуқур маъноли сўзлари, айниқса, «Билгил эр бирини, билими эр мингини йиқар», деган ҳикмати инсонни доимо ақл-идрок, илму маърифат асосида яшашга даъват этиши билан эътиборлидир.

Улуг аждодимиз, гарчи буюқ бунёдкор ва жаҳонгир бўлса-да, қуч-қудрат зўрлик ва зўравонликда эмас, аксинча, адолатда, ҳамжихатлик ва ҳамкорликда эканини ниҳоятда чуқур англаган. Унинг давлатни оқилона бошқариш, ўта мушкул ва имконсиз вазиятда ҳам тўғри йўл, тadbир топа олиш қобилияти, ноёб ақл-заковати ҳар қандай одамни ҳайратга солади. Амир Темурдек буюқ ва бетакрор сиймони ҳар томонлама тушуниш, у барпо этган давлатни салтанатнинг сиёсий, иқтимоий-иқтисодий, маънавий-мафкуравий асосларини, Соҳибқироннинг давлат бошқаруви борасидаги улкан салоҳияти, маҳорати, билим ва тажрибаларини ўрганишда, умуман айтганда, қўл силрари билан бундай этишда «Темур тузуклари» китобида бўлиб хизмат қилади.

Айниқса, бугунги мураккаб ва таҳликали даврда бу китобни қайта-қайта мутлолаа қилиш, унинг мағзини қақиш биринчи галда раҳбар, етакчи бўлишдек масъулиятли вазифани ўз зиммасига олган одамлар учун, қолаверса, ҳар қайси зиёли инсон учун бағоят фойдали экани ҳақида ортиқча гапириб ўтиришга ҳожат йўқ, деб ўйлайман.

Ишончим комилки, ёшларимиз бу китобни меҳр қўйиб, тушуниб, чуқур англаб ўқиса, уларнинг қалбига миллий ғурур туйғуси юксалади, ўзининг қандай буюқ зотларнинг авлоди эканини янада чуқурроқ ҳис этиб, ҳаётнинг ҳар қандай синови ва қийинчиликларини енгилга қодир инсонлар бўлиб воёга етати.

Шу маънода, «Темур тузуклари» китобининг мамлакатимизда она тилимизда янгитдан юксак сифат билан чоп этилиши, ҳеч шубҳасиз, маданий ҳаётимиздаги ўзига хос муҳим воқеадир. Қадимий ва бой, шавкатли тарихимиз, бетакрор меросимиз, азалий қадриятларимиз билан қизиқадиган барча китобхонларни ана шу қувончли воқеа билан чин дилдан қутлаб, бу ноёб асар уларнинг ҳаётида доимий маънавий ҳамроҳ бўлиб қолишини тилайман.

Ислам КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти

ПОЙТАХТНИНГ БИР КУНИ

АЗМУ ШИЖОАТ, МАРДЛИК ВА ДОНИШМАНДЛИК ТИМСОЛИ

Ватанимиз бебаҳо тарихи халқимизнинг буюқ бунёдкорлик салоҳияти, юксак маънавиятидан дарак беради. Заминимиздан етишиб чиққан улуг зотларнинг жаҳон цивилизацияси ривожига қўшган бекиёс ҳиссаси, ҳаёт йўли, тутумлари боқий меросга айланган.

Соҳибқирон Амир Темур – ана шундай буюқ боболаримиздан. Улкан салтанат барпо этиб, давлатчилик борасида ўзидан бой амалий ва назарий мерос қолдирган, илму фан, маданият, бунёдкорлик, дин ва маънавият ривожига кенг йўл очган буюқ аждодимизнинг ҳаёт йўли бугунги ёш авлод учун катта ибратдир. Амир Темурнинг ўғиллари, чуқур ҳаётий асога эга фикрлари бугун ҳам ўзининг маънавий салоҳияти, улкан аҳамияти билан алоҳида қадр-қимматга эга.

Мамлакатимизда Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида Соҳибқирон хотирасини эъзозлаш, ҳаёти ва фаолиятини ўрганиш, тарғиб этишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бобомиз таваллудининг 675 йиллиги кенг нишонланаётган шу кунларда бу ана бир бор ўз ифодасини топаётди.

Анъанага кўра 9 апрель – Амир Темур таваллуд топган кунни пойтахтимиздаги бобомиз номи билан аталувчи хиббонда тантанали тadbир бўлиб ўтди. Унда ёзувчи ва шоирлар, олимлар, талаба-ёшлар, кенг жамоатчилик, юртимизда фаолият кўрсатаётган дипломатик коргус вакиллари иштирок этди.

Ўзбекистон халқ ёзувчиси, халқроқ Амир Темур жамғармаси раиси Муҳаммад Али, Ўзбекистон Фанлар академияси археология институти директори, тарих фанлари доктори Амридин Бердимуродов, Зулфия номидаги Давлат мукофоти соҳибаси, қара-тё бўйича Ўзбекистон чемпиони Зулхумор Бобоева, ёш шоир Ғайрат Маждид ва бошқалар мамлакатимизда Президент Ислам Каримов раҳнамолигида халқимиз маънавиятини юксалтириш, улуг аждодларимизнинг бой маънавий меросини асраб-авайлаш, ҳар томонлама чуқур ўрганиш, маъно-мазмунини фарзандларимизга етказиш масаласига алоҳида эътибор қаратилаётганини таъкидладилар. Бу жиҳатлар Амир Темурнинг ҳаёти, ўғитлари, миллий маънавиятимизни юксалтириш, ёш авлодни азия қатъий, тadbиркор, ҳушёр, мард ва шижоатли инсонлар этиб тарбиялашда ҳам ўз ифодасини топтоқда.

Соҳибқироннинг 675 йиллик таваллуд тўйи арафасида Юртбошимиз таклифига кўра, улуг аждодимизнинг «Темур тузуклари» асари мукаммал ҳолда, юксак сифат билан янгитдан чоп этилди. Китоб Президентимиз Ислам Каримовнинг сўзбошиси билан очилади. Ўзбекистон халқ артисти Афзал Рафиқов ана шу сўзбоши матнини ўқиб эшиттирди.

Йигирма йиллик мустақил тараққиёт йўлида юртимизда миллий давлатчиликни шакллантириш, халқимиз учун ҳеч қимдан кам бўлмаган ҳаёт барпо этиш йўлидаги бетимсол ишлар, буюқ бунёдкорлик салоҳиятимиз Амир Темурнинг чуқур маъноли ҳикматлари, ҳаётий позицияси билан уйғундир. Зотан, Амир Темур улуғланган адолат, инсон ҳуқуқ ва эркинлигининг қарор топиши, барқарор тараққиётни таъминлаш, баркамол авлодни воёга етказиш, ёшлар қалби ва онгига ватанпарварлик, фидойилик, Ватан келажаги учун дахлдорлик, маънавий бедорлик, оғоҳлик ва ҳушёрлик туйғуларини чуқур сингдириш, таълим-тарбия, илм-фан, маданият ва санъат, маънавий-маърифий соҳаларни изчил ривожлантириш каби эзгу ғоя ва тамойиллар бугун мустақил юртимиз миллий тараққиёт йўлининг устувор йўналишларидандир.

– Президент Ислам Каримов ташаббуси билан Амир Темур ҳақида тарихий адолат қарор топди, – деди Франциянинг мамлакатимиздаги Фахқуллода ва мухтор элчиси Франсуа Готье. – Соҳибқироннинг давлатчилик ва дипломатия, ҳарбий маҳорат, бунёдкорлик салоҳияти, ҳаёти ва фаолиятини чуқур ўрганиш хали-ҳамон дунё тарихчилари учун улкан ва бой мавзудир. Шундай буюқ инсонлар етишиб чиққан Ўзбекистон замини бугун шунга муносиб равишда ривожланиш босқичларидан дадил бормоқда. Бугун мамлакатларимиз ўртасида сиёсий, иқтисодий, маданий-гуманитар соҳаларда жадал ривожланиб бораётган алоқалар Амир Темур даврида асос солинган ҳамкорлик ришталарининг мантиқий давомидир.

Тadbир қатнашчилари Амир Темур ҳайкали пойига гуллар қўйдилар.

Тантанали маросимда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Х.Султонов, Бош вазир ўринбосари А.Арипов иштирок этди.

Шу кун Темурийлар тарихи давлат музейида Амир Темур ҳаёти ва фаолиятига бағишланган давра суҳбати бўлиб ўтди. Унда олимлар, ўқитувчилар, маънавий тарғиботчилари, талаба-ёшлар иштирок этди.

Тadbир доирасида музейда Темурийлар давлатининг дипломатик муносабатларига бағишланган кўргазма ташкил этилди. Бундай тadbирлар Қорақалпоғистон Республикаси, барча вилоятларда бўлиб ўтмоқда.

Хусниддин БЕРДИЕВ,
ЎЗА мухбири
Аскар Ёкубов (ЎЗА)олган сурат

XXI аср
садоси
БАРЧА МАНБАЛАРДАН
ОЛИНГАН СЎНГГИ ХАБАРЛАР

МАМЛАКАТИМИЗДА

• Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясида «Камолот» ЁИХ билан ҳамкорликда ўтказилган «Ўзбекистонда сайлов ҳуқуқи эркинлигини таъминлаш ва сайлов қонунчилигини ривожлантириш – давр талаби» мавзусидаги семинарда давлатимиз раҳбарининг 2010 йил 12 ноябрда бўлиб ўтган Олий Мажлис палаталари қўшма мажлисидаги маърузасида илгари сурилган сайловга оид миллий қонунчилигимизни янада такомиллаштириш борасидаги таклиф ва ғоялар, белгилаб берилган долзарб вазифалар юзасидан фикр алмашилди.

• Бухоро шаҳрида мамлакатимиз мустақиллигининг 20 йиллигига бағишлаб ўтказилган «Биз – 20 ёшдамиз!» акцияси воқеа ёшлари учун дўстлик ва аҳиллик байрамига айланиб, ўзига хос билим ва маҳорат, салоҳият кўриги вазифасини ўтади.

• Ўзбекистон Республикаси Президентини ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академиясида уюштирилган семинар маҳалланинг кичик бизнес ва ҳусусий тadbиркорликни ривожлантиришдаги аҳамиятига бағишланди. Унда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, тегишли идора ва ташкилотлар, «Маҳалла» жамғармаси вакиллари, фуқаролар йиғинлари фаоллари ва эксперт-олимлар қатнашди.

• Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасида ўтказилган Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссиянинг йиғилишида мутасадди идоралар томонидан вояга етмаганлар ўртасида маънавий тарбияни қучайтириш, диний экстремизм ва ақида-парастикнинг олдини олиш билан боғлиқ долзарб муаммоларни ҳал қилиш, йўл қўйилаётган қонун бузилиши ҳолатларини бартараф этиш ва ушбу масалада масъул идоралар фаолиятини мувофиқлаштириш ҳамда ўзаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш зарурлиги таъкидланди.

• Қашқадарё вилояти ҳокимлиги ва Халқроқ Амир Темур жамғармаси ҳамкорлигида Шахрисабзда ўтказилган илмий-амалий анжуманда буюқ саркарданинг адолатпешалик ва ҳақўйлик фазилатлари, аёллар ва ёш авлод тарбиясига муносабати, бунёдкорлик ишлари, мумтоз адабиётимиз тараққиётига қўшган ҳиссаси ва Амир Темур салтанатида давлат бошқаруви тамойиллари мавзуларидаги маърузалар ҳамда савол-жавоблар бўлиб ўтди.

ЖАҲОНДА

• Перуда бўлиб ўтган президент сайловларида учта номзоддан бирортаси ҳам керакли микдорда овоз тўплай олмаганлиги боис иккинчи тур сайловлари ўтказиладиган бўлди. Унинг мuddати жорий йилнинг 5 июнига белгиланди.

• Буюк Британия ўз банк тизимини тўла ислоҳ қилишга киришди.

• Кеча Янги Зеландияда Рихтер шкаласи бўйича 5,1 балли зилзила содир бўлди.

• Кеча Нидерландиядаги савдо марказларининг бирининг ёнида номаълум кимсанинг тўсатдан атрофдагиларни ўққа тутга бошлаши натижасида етти киши ҳалок бўлди, 15 киши турли даражадаги тан жароҳатларини олди. Полиция билан тўқнашувлар чоғида жиноятчи ҳаётдан кўз юмди.

• Бразилиянинг Рио-де-Жанейро шаҳрида кўп минг кишилик норозилик намойишлари бўлиб ўтмоқда. Намойишчилар мамлакат президентидан аҳолига қуrol сотиш масалалари бўйича қатъий чекловлар киритиш лозимлигини талаб этмоқдалар.

• Германияда велосипед жамоат транспортига айланмоқда. Чунончи, ҳукумат мамлакатда «Велосипедларни ижарага бериш бўйича инновацион жамоат тизими» дастурини ишлаб чиқди. Мазкур лойиҳа учун жорий йилнинг ўзида 12,7 миллион евро микдорида маблағ сарфланиши режалаштирилган.

• Конгода 21 мингдан зиёд киши қизамиқ билан касалланди, 200 дан ортиқ одам ҳаётдан кўз юмди. Хабарларга қараганда, ўтган йилнинг сентябрь ойидан буён 1,5 миллиондан зиёд бола эмланганига қарамай, мазкур касаллик жаҳонда тобора авж олмоқда.

• АҚШнинг Колумбия округи федерал суди сомалилик қароқчи Жам Идле Иброҳимни 25 йил мuddатга озодликдан маҳрум қилди. Таъкидлаш жоизки, Жам Иброҳим фаолияти давомида бир неча марта савдо кемаларини босиб олишда иштирок этган.

Давлатимиз мустақиллигининг 20 йиллигини нишонлашга тайёргарлик кўрар эканмиз, юртимиз қиёфаси, халқимиз онги ва шууридаги янгиланиш ва ўзгаришлар ифтихор туйғуларини уйғотиши табиий. Мамлакат иқтисодиётининг жадал суръатларда барқарор ўсиши, шаҳар ва қишлоқларимизнинг тобора обод ва кўркем бўлиб бораётганлиги, аҳоли турмуш даражаси ва сифатининг ортishi жаҳонда «ўзбек модели» билан машҳур ислохотлар самарасининг амалий натижаларидир.

Аммо эришилган натижалар нақадар улкан ва салмоқли бўлмасин, жаҳон миқёсида глобаллашув ва рақобат тобора кучайиб бораётган бугунги замон тараққиёт стратегиямизга тегишли аниқликлар ва ўзгаришлар киритиш заруратини тугдирмоқда.

Шунинг учун Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов «...мустақил тараққиётимизнинг ўтган даврида амалга оширган ишларимизни сарҳисоб қилар эканмиз, уларни ҳаққоний баҳолаш ва ислохотлар дастурига маълум ўзгаришлар киритиш билан бирга, биринчи навбатда эртанги кун талабларидан келиб чиққан ҳолда, мамлакатимизни ислох этиш ва модернизация қилиш йўлидаги изчил ҳаракатларимизни кучайтиришимиз, уларни янги, янада юқори босқичга кўтаришимиз даркор» деб алоҳида таъкидлади.

Давлатимиз раҳбари томонидан мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларнинг муайян босқичида эришилган марра ва ютуқлар мунтазам чуқур танқидий-таҳлилий мушоҳада этилиб, илгари силжисимизга ғов бўлиб турган тўсиқлар, йўл қўйилган хато ва камчиликлар, шунингдек, мавжуд муаммоларни бартараф этишнинг амалий ва таъсирчан чора-тадбирлари, энг муҳими, давлатимиз ва жамиятимизни яқин ва узоқ истикболда изчил ҳамда барқарор ривожлантиришнинг аниқ ва қатъий йўллари кўрсатиб берилаётгани яхши маълум. Бу Президентимизнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисида баён этилган «Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси»да энг ёрқин ифодасини топди. Концепция мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотларни сифат жиҳатидан янги, юксак босқичга кўтаришга қаратилган гўя муҳим дастурий ҳужжат эканлиги, унда бутун жамиятимизни, ҳар бир ватандошимизни ҳаётбон янгиланишлар жараёнида фаол қатнашишга сафарбар этадиган улғувор мақсадлар белгилаб берилгани кенг жамоатчилигимиз, халқаро ҳамжамият, давлат ва жамоат арбоблари, сиёсатшунослар, олимлар, оммавий ахборот воситалари томонидан эътироз этилмоқда.

Бу тарихий ҳужжатда давлат ҳокимияти ва бошқаруви демократлаштириш, суд-ҳуқуқ тизимини ислох этиш, сайлов қонунчилигини ривожлантириш, бозор ислохотларини ва иқтисодиётни либераллаштиришни янада чуқурлаштириш стратегик мақсадлари қатори фуқаролик институтларини шакллантириш ва ривожлантириш, ахборот соҳасини ислох

қилиш, ахборот ва сўз эркинлигини таъминлаш вазифалари белгилаб берилган. Бу бежиз эмас. Чунки жамиятимизда сиёсий ва ҳуқуқий маданиятни янада юксалтириш, давлат ва жамият ҳаётини демократлаштириш йўлида изчиллик билан амалга оширилаётган янгиланишлар жараёнида юртдошларимизнинг фаол иштирок этишини таъминлаш Ўзбекистоннинг жаҳоннинг энг тараққий этган давлатлар қаторидан ўрин олишига қаратилган стратегиянинг устувор йўналиши ҳисобланади.

Концепцияда устувор вазифалар

ДЕМОКРАТИК ЯНГИЛЕНИШЛАР ЖАРАЁНИ ВА ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИ

Концепцияда қайд қилинганидек, фуқаролик институтлари, нодавлат нотижорат ташкилотлари ҳозирги кунда демократик қадриятлар, инсон ҳуқуқ ва эркинликлари ҳамда қонуний манфаатларини ҳимоя қилишнинг муҳим омиллига айланмоқда, фуқароларнинг ўз салоҳиятини рўйбга қиқариши, уларнинг ижтимоий, иқтисодий фаоллиги ва ҳуқуқий маданиятини ошириш учун шароит яратмоқда, жамиятда манфаатлар мувозанатини таъминлашга кўмаклашмоқда.

Ҳозирги вақтда Ўзбекистонда жамият ҳаётининг турли соҳаларида 5100 дан кўпроқ нодавлат нотижорат ташкилотлари фаолият олиб бормоқда. Кейинги ўн йил мобайнида уларнинг сони 2,5 баробарга ортди. Улар қаторида «Қамолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати, «Соғлом авлод учун», «Нуроний», «Ижод» жамғармалари, Нодавлат нотижорат ташкилотлар миллий ассоциациясини кўрсатиш мумкин.

Мамлакатимизни демократик янгиланиш жараёнида фуқаролик институтларининг роли ва аҳамиятини кучайтириш, фуқароларнинг энг муҳим ижтимоий-иқтисодий муаммоларини ҳал этишга қаратилган 200 дан ортиқ қонун ҳужжатлари қабул қилинганили уларнинг чинакам мустақиллигини таъминлаш, ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш, фаолиятларини ташкилий-ҳуқуқий ва моддий-техникавий жиҳатдан қўллаб-қувватлашга хизмат қилди. Бир сўз билан айтганда, фуқаролик жамиятлари тўғрисида қонунчилик тизими шаклланди.

Хусусан, 2008 йилнинг июнида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси иккала палатаси томонидан қабул қилинган «Нодавлат нотижорат ташкилотлари ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини қўллаб-қувватлашни кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қўшма қарор уларнинг фаолиятини молиялаштириш манбаларини шакллантиришнинг мустақил, демократик таъминлашга асосланган тизимини яратишга хизмат қилди. Фақат кейинги уч йилнинг ўзида мамлакат парламенти

Жамоат фонди томонидан нодавлат нотижорат ташкилотлари ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтларига субсидиялар, грантлар ва ижтимоий буюртмалар доирасида ижтимоий аҳамиятга эга лойиҳаларни амалга ошириш учун танлов асосида 11,0 миллиард сўмдан кўпроқ маблағ ажратилди.

Фуқаролик жамияти институтларини янада ривожлантириш уларнинг давлат тузилмалари билан ўзаро муносабатларидаги аниқ чегараларни белгилаш ва ташкилий-ҳуқуқий механизмларни такомиллаштиришнинг ҳуқуқий асосларини мустаҳкамлаш заруратини тугдирмоқда. Концепцияда шу мақсадда давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари томонидан қонун ҳужжатларининг ижро этилиши устидан жамият, фуқаролик институтлари назоратини амалга оширишнинг тизимли ва самарали ҳуқуқий механизминини яратишга қаратилган янги қонунлар қабул қилиниши назарда тутилмоқда.

Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқаришнинг мамлакатимиздаги ноёб институти — маҳалла бугунги кунда кенг қўламли вазифаларни бажармоқда. Фуқаролик жамиятини янада ривожлантириш улар фаолиятининг ташкилий асослари янада такомиллаштириш, давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари билан ўзаро яқин муносабатларини таъминлашни тақозо этмоқда. Бунинг учун амалдаги тегишли қонун ҳужжатларига ўзгаришлар ва қўшимчалар киритилиб, маҳаллаларнинг аниқ йўналтирилган асосда аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлаш, хусусий тадбиркорлик ва оила-

вий бизнесни ривожлантириш марка-зига айлантириш, шунингдек, унинг давлат бошқарув органлари фаолияти устидан жамоатчилик назорати олиб бориш тизимидаги вазифаларини янада кенгайтириш, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари раислари сайлови тизимини янада такомиллаштиришнинг ҳуқуқий асослари яратилади.

Концепцияда Инсон ҳуқуқлари соҳасида миллий ҳаракат дастурини ишлаб чиқиш долзарб аҳамиятга эгалиги алоҳида ўқтирилган. Мазкур дастур, энг аввало, ҳуқуқни муҳофаза қилиш ва назорат органлари томонидан инсон ҳуқуқ ва эркинликларининг ҳимоя қилинишини таъминлаш, жамиятда инсон ҳуқуқлари бўйича маданиятни шакллантириш, шунингдек қонунларга риоя этилиши устидан жамоатчилик мониторингини олиб бориш мақсадларига қаратилди. Пировард мақсад фуқароларимизда инсон ҳуқуқлари маданиятини шакллантиришдир.

Жамиятимизда сиёсий ва ҳуқуқий маданиятни юксалтириш, ҳуқуқий ҳужжатлар моҳиятини қонунларимизнинг мазмуни ва аҳамиятини аҳолига содда, самимий ва таъсирчан услубларда етказиш, шу тариқа юртимизда ҳуқуқий маданиятни изчиллик билан юксалтириб боришда оммавий ахборот воситаларининг алоҳида ўрни бор. Шунинг учун ҳам Юртбошимиз мамлакат парламенти палаталарининг қўшма мажлисидаги маърузаларида: «Бугун биз демократик жараёнларни чуқурлаштириш, аҳолининг сиёсий фаоллигини ошириш, фуқароларнинг мамлакатимиз сиёсий ва ижтимоий ҳаётидаги амалий иштироки ҳақида сўз юритар эканмиз, албатта, ахборот эркинлигини таъминлашмасдан, оммавий ахборот воситаларини одамлар ўз фикр ва гояларини, содир бўлаётган воқеаларга ўз муносабати ва позициясини эркин ифода этадиган минбарга айлантирмасдан туриб, бу мақсадларга эришиб бўлмаслигини ўзимизга яхши тасаввур этамиз» деб кўрсатди.

Мустақиллик йилларида оммавий ахборот воситаларини янада демократлаштириш, барча жабҳалардаги ислохотларнинг очиклиги ва ошқоралигини таъминлашда уларнинг фаоллигини ошириш, медиа маконга илғор ахборот коммуникация технологияларини жорий этишга қаратилган ўнга яқин қонун ҳужжатлари қабул қилинди.

Юқорида таъкидланганидек, Концепцияда шу соҳада яна бир қанча янги қонунларни қабул қилиш, амалдаги қонун ҳужжатларига тегишли ўзгариш ва қўшимчалар киритиш вазифалари белгилаб берилди. Ҳозирги вақтда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатасида, тегишли қўмиталар ва барча сиёсий партиялар фракцияларида ана шу қонун ҳужжатларини ишлаб чиқиш ва қабул қилиш билан боғлиқ қонун ижодкорлиги жараёнлари қизгин давом этмоқда.

Акмал САИДОВ,
юридик фанлари доктори,
профессор.

Сўранг, жавоб берамиз

Шартномалар ҳақида тушунча берсаз, шартнома тузилгандан кейин унинг талаб ва мажбуриятлари нималардан иборат бўл?

А.Турв,
Чилонзор тум

Икки ёки бир неча шахснинг фуқаролик ҳуқуқи ва бурчларини вужудга келтириш, ўзгариши бекор қилиш ҳақидаги келишуви шартнома деди. Ташкилот томонидан тузилган ҳамда унингдай ташкилот ўз фаолияти хусусиятига кўра, га мурожаат қиладиган ҳар бир шахсга нисбатан л-га ошириш шарт бўлган товарлар сотиш, ар бажариш ёки хизматлар кўрсатиш соҳасидаги и-фаларини (чакана савдо, умумий фойдаланишга транспортда йўловчи ташиш, алоқа хизмати, р-гия билан таъминлаш, тиббий хизматлар, меҳо-на хизмати ва ш.к) белгилаб қўядиган шартноми-мавий шартнома дейилади. Бундай ташкилот а-вий шартнома тузишда бир шахсни бошқа л-га нисбатан афзал кўришга ҳақли эмас, қонун ҳт-ларида назарда тутилган ҳоллар бундан мустас

Орефта йўллаган шахс унинг акцептини а-пайтда шартнома тузилган ҳисобланади. ар қонунга мувофиқ шартнома тузиш учун мол-ни топириш ҳам зарур бўлса, шартнома тели мол-мулк топширилган пайтдан бошлаб ту-ан ҳисобланади.

Нотариал тасдиқлашиши ёки давлат рўйхан ўтказилиши шарт бўлган шартнома нотариас-дикланган ёки рўйхатдан ўтказилган пайтданги-боран, нотариал тасдиқлашиши ва рўйхатдақа-зилиши зарур бўлганда эса — шартнома рўйан ўтказилган пайтдан эътиборан шартнома ту-ан ҳисобланади.

Агар тарафлар шартномани муайян шакл-гу-зишга келишган бўлсалар, гарчи қонунда бу да-ги шартномалар учун бундай шакл талаб қил-ган бўлмаса-да, шартнома белгиланган шаклга ги-рилганидан кейин ҳисобланади.

Зафар ОЛВ,
Тошкент шаҳар ия
бошқармаси масъул хми

Эр-хотин мол-мулкнинг шартномавий э-слари ҳақида тушунча берсангиз.

Ю.Азлаа,
Миробод тни

Ўзбекистон Республикасининг «Оила» Кодеминг 29-моддасида никоҳ шартномасининг қийдаъ-рифи берилган: «Никоҳланувчи шахсларнинг эр ва хотиннинг никоҳда бўлган даврида ва (эр ва хотин никоҳдан ажратилган тақдирда улинг мулкий ҳуқуқ ҳамда мажбуриятларини белгчи келишуви никоҳ шартномаси деб ҳисобланад. Никоҳ шартномасининг 36-моддасида белни-шмча, эр-хотин қонунда йўл қўйиладиган барлу-кий-шартномавий муносабатларга ўзаро ки-риш-га ҳақлидир.

Эр-хотин ўртасида тузилган, улардан бирик-лашга қаратилган келишувлари ҳақиқий ҳисан-майдн.

Эр ва хотиннинг никоҳ давомида орттиргаол-мулки, шунингдек, никоҳ қайд этилгунга қада-ла-жақ эр-хотиннинг умумий маблағлари ҳисобин-ган мол-мулклари, агар қонун ёки никоҳ шама-сида бошқача ҳол кўрсатилмаган бўлса, улинг биргаликдаги умумий мулки ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик эки 225-моддасига кўра, агар биргаликдаги мулти-роқчилари ўртасидаги келишув билан бошқар-тиб назарда тутилган бўлмаса, улар умумийтқа биргаликда эгаллик қиладилар ва ундан фала-надилар.

Эр-хотиннинг мажбуриятлари бўйича ҳақ уриш фақат унинг мол-мулкига қаратилиши мумкинбу мол-мулк етарли бўлмаган тақдирда ҳақ ундни эр-хотиннинг мол-мулкига қаратиш учун қтор қардор эр (хотин) улушини эр-хотиннинг мий мол-мулкдан ажратиб ундриб берилишалаб қилишга ҳақлидир. Агар суд эр(хотин)нинг мури-ятлари бўйича орттирилган ашёлар оила эжла-ри учун ишлатилганлигини аниқласа, эр-хотуму-мий мажбуриятлари бўйича ҳақ ундриш эр (хотинг) умумий мол — мулкига қаратилади. Бу мол-мулар-ли бўлмаган тақдирда эр-хотин кўрсатиб ўтилима-жбуриятлар юзасидан уларнинг ҳар бирига ишли мол-мулк билан шерик жавобгар бўладилар.

Агар эр-хотиннинг умумий мол-мулки унинг бири томонидан жиний йўл билан топилганблаг ҳисобига орттирилгани ёки қўлайгани суд ҳу би-лан аниқланган бўлса, ҳақни ундриш теги ра-вишда эр-хотиннинг умумий мол-мулкига ёнинг бир қисмига қаратилиши мумкин.

Наргиза САИДУРОВА,
Холда САУВА,
Тошкент шаҳар давлат нриал
идораси нотариари

Васийлик ва ҳомийликдаги шахслнинг мол-мулкни бошқариш қонуни ҳақ тибда амалга оширилади? Шу тўғрида тушунбер-сангиз...

Н. Ҳаюва,
Бектемир мани

Ўзбекистон Республикасининг Оила кодек 183 — моддасига асосан: Васийлик ва ҳомийликд шах-сларнинг мол-мулкни бошқариш мол-мулк илаш-ган ерда ўрнатилади.

Васийлик ва ҳомийликдаги шахсларнинг т-мул-кини бошқариш, уларга тегишли мол-мулкбошқ-аларга ўтказиш, васийлик ва ҳомийликдагшахс-ларга тегишли пул ва бошқа қимматли бупари-ни сақлаш, мол-мулкни бошқариш ва сақлаш би бо-глиқ бўлган бошқа ҳаракатларни бажариш этиби ва шартлари, шунингдек, васийлик ва ҳомикда-ги шахсларнинг мол-мулкни бошқариш, иклаш бўйича васий ва ҳомийларнинг ҳисобот бер тар-тиби қонун ҳужжатлари билан белгиланади.

Суднинг шахсни «Бедақ йўқолган», дегопиш тўғрисидаги ёки уни «Вафот этган» деб эълқилиш ҳақидаги ёхуд меерос олиш тўғрисидаги ҳқилув қарори бекор қилинганида мол-мулкни бқариш ҳам бекор қилиниши белгиланган.

Умида АЗОВА,
Камола КАРИМХОДОВА,
Олмазор туманавлат
нотариал идораси нотариари

Пойтахтимизда 13-15 апрель кунлари Инновацион гоялар, технологиялар ва лойиҳалар IV Республика ярмаркаси бўлиб ўтади. Ярмаркани ўтказишдан мақсад — илмий-тадқиқот, тажриба-конструкторлик ва технологик ишланмаларни ишлаб чиқиш ҳамда уларни сонаот ишлаб чиқаришга татбиқ этишни рағбатлантиришдан иборат.

«ЎЗЭКСПОМАРКАЗ» КАТТА ФОРУМГА ТАЙЁР

Президентимиз Ислам Каримовнинг 2008 йил 15 июлда қабул қилинган «Инновацион лойиҳалар ва технологияларни ишлаб чиқаришга татбиқ этишни рағбатлантириш бора-расидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Қарори ишлаб чиқаришнинг технологик даражасини янада ошириш, рақобатбардор ва сифатли инновация маҳсулотларининг ички ҳамда ташқи бозорларда чиқишини таъминлаш борасида ин-новациялар ярмаркаси имкониятла-ридан фойдаланишда муҳим омил бўлиб хизмат қилмоқда.

Ихтирочи олимлар ва уларнинг бўлажақ ҳамкорлари — тадбиркор-ларнинг бу галги кўриги «Ўзэкспо-марказ» миллий кўргазма мажмуа-си павильонларида бўлиб ўтади. Махмуада ҳозир бошқа ташкилот-чилар билан бирга ушбу катта фо-румни ўтказишга қизгин тайёргар-лик қўрилоқда.

«Ўзэкспомарказ» миллий кўргаз-ма мажмуаи очиқ акциядорлик жа-миятидан маълум қилишларича, тўртинчи инновациялар ярмаркаси-ни ўтказиш бўйича мувофиқлашти-рувчи ишчи гуруҳи томонидан те-гишли тадбирлар режаси ишлаб чиқиблиб, катта ҳажмдаги ташкилий ишлар амалга оширилган. Форум қатнашчиларини кўргазма павиль-онларига жойлаштириш схемаси тайёрланган. Иштиёзли тарифлар бўйича тақдим этиладиган экспози-ция майдони санаот, ахборот те-хнологиялари, илм-фан ва таълим,

фармацевтика, соғлиқни сақлаш, қишлоқ ҳўжалиги тармоқларига аж-ратиб берилган, ахборот ва сервис маркази ҳам шу ерда жойлашади.

Асосий павильонни безаш ишла-ри ниҳоясига етмоқда, экспонатлар эскизлари бўйича стендлар ўрна-тилмоқда, қўшимча ускуналар кел-тирилмоқда. Павильонлар ва конфе-ренц-залларнинг, шунингдек, яр-марка давомида фаолият кўрсата-диган матбуот марказининг электр таъминоти, ёритиш ва шамоллатиш тизимларини техник жиҳозлаш сиф-ати текширилмоқда. Матбуот мар-кази компьютер ва нуска кўчириш техникаси, факслар, телефонлар билан таъминланади. Интернет тар-моғига уланади. Уч кун давомида мунтазам фаолият кўрсатадиган маслаҳат маркази ишлайди ва бу ерда банк, сўғурта компаниялари ва Патент идораси вакиллари тегиш-ли тушунтириш ишларини олиб бо-ради ва маслаҳатлар беради.

Бу йилги ярмаркада ўнлаб ком-паниялар, муассасалар ва идоралар қатнашади, 600 га яқин истиқболли ишланма ҳамда лойиҳалар намои-иш этилади.

Тадбир дастурида мавзуга доир турли семинарлар, тақдирот мар-симлари, ярмарка қатнашчилари иштирокида давра суҳбатлари ўтқа-зиш, шартномалар тузиш, уларни ҳисобга олиш, форум натижалари-ни сарҳисоб қилиш кўзда тутилган.

В.НИКОЛАЕВ,
ЎЗА мухбири

Фармон ва ижро

ҲУҚУҚИЙ МАДАНИЯТНИ ЯНАДА ЮКСАЛТИРИШ ЙЎЛИДА

Президентимиз Ислам Каримовнинг 1997 йил 25 июнда қабул қилинган «Ҳуқуқий тарбияни яхшилаш, аҳолининг ҳуқуқий маданияти даражасини юксалтириш, ҳуқуқшунос кадрларни тайёр-лаш тизимини такомиллашти-риш, жамоатчилик фикрини ўрганиш ишини яхшилаш ҳақида»ги Фармони бу бора-да муҳим дастуруламал бўла-ёттир. Аҳолининг ҳуқуқий ма-даниятини ошириш ва ҳуқуқий тарбияни янада яхшилаш — давлатимиз сиёсатининг асо-сий йўналишларидан.

Фармон ижросини таъмин-лаш борасида юртимизда кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда. Юртдошлари-мизнинг ҳуқуқий онги ва ма-данияти ошгани нафақат уларнинг шахсий ҳаёти, бал-ки жамият тараққиётида ҳам муҳим ўрин тутади. Бунда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан 1997 йил 29 августда қабул қилинган «Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш мил-лий дастури» алоҳида аҳами-ятга эга.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида Олий Мажлис Қонунчилик палатаси-нинг Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фу-қароларнинг ўзини ўзи бош-қариш органлари қўмитаси ҳамкорлигида мазкур дастур-нинг ижроси юзасидан 2008-2010 йиллар давомида Адлия вазирлиги томонидан амалга оширилган ишларга бағишлаб ўтказилган йиғилишда шулар ҳақида сўз юритилди.

Ўзбекистон адлия вазири Р.Мухиддинов, Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Де-

Жамиятда қонун устуворлигига эришиш учун фуқаролар ўзларининг конституциявий ҳуқуқ ва эркинликларини нафақат библиши, айни пайтда уларни талаб қила олиши, бурчларига қатъий риоя этиши лозим. Бу уйғунлик жамиятда юксак ҳуқуқий маданият шаклланишига хизмат қилади.

мократик институтлар, нодав-лат ташкилотлар ва фуқаро-ларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қўмитаси раиси А.Саидов ва бошқалар ҳуқуқий демократик давлат қурилиши, қонунчиликни мустаҳкамлаш ва ижтимоий адолат қарор то-пилиши таъминлашда фуқаро-ларнинг юксак ҳуқуқий мада-нияти муҳим ўрин тутишини таъкидлади. Бу борада амал-га оширилаётган ислохотлар-ни янги мазмун билан бойи-тиш, аҳолининг ҳуқуқий би-лими ва онгини янада юксал-тириш — бугунги долзарб ва-зифалардан.

Президентимиз Ислам Каримов томонидан тақдим этилган Мамлакатимизда де-мократик ислохотларни яна-да чуқурлаштириш ва фуқа-ролик жамиятини ривожлан-тириш концепциясида ҳам бу масалага алоҳида эътибор қаратилиб, юртимизда ҳуқуқий давлат асосларини янада та-комиллаштириш ва аҳолининг ҳуқуқий онги ва маданиятини юксалтириш ҳал қилувчи ва-зифа бўлиб қолаётгани таъ-кидланди. Жамиятнинг демок-ратия йўлидан жадал ривож-ланиши ва бу борада амалга оширилаётган ислохотларнинг муваффақияти кўп жиҳатдан одамларнинг ҳуқуқий онги ва

ҳуқуқий маданияти даражаси-га боғлиқдир. Зеро, юксак ҳуқуқий маданият демократик жамият пойдевуки ва ҳуқуқий тизимнинг етукли кўрсатки-чидир.

Юртимиз адлия идоралари томонидан аҳолининг ҳуқуқий маданиятини ошириш, юри-дик ва жисмоний шахсларнинг меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар-дан кенг фойдаланишини таъ-минлаш, жамиятни ҳуқуқий ахборот билан таъминлаш ти-зимини такомиллаштириш ва амалдаги қонун ҳужжатлари-ни босқимча-босқич туркум-лашни ташкил этиш ишлари изчил йўлга қўйилган.

Вазирлик томонидан яра-тилган «LexUz — ҳуқуқий ах-борот излаш тизими»дан фу-қароларимиз бепул фойда-ланимоқда. Фуқаролар ва тад-биркорлик субъектлари ҳуқуқ ва манфаатлари ҳимоясини таъминлаш изчил йўлга қўйилган.

Тадбирда бугунги ҳуқуқий таълим ва маърифатни, жами-ятда ҳуқуқий билим тарғиби-тини тубдан яхшилашга йўналтирилган кенг қўламли чора-тадбирларни амалга оширишга оид вазифалар белгилаб олинди.

Н.АБДУРАИМОВА,
ЎЗА мухбири

Соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 675 йиллигига

(Охири. Боши ўтган сонда)

Амир Шоҳмаликнинг гаши келди, баҳодирга боплаб жавоб бермоқчиди, бироқ ҳозир кадр талашини вақти эмаслигини ид-рок этганидан, тили кичиб турса ҳам ўзини тийиб индамади.

Машварат кизиди. Айримлар у деди, бошқалар — бу. Борамиз, деганлар ичда Султон Хусайн Мирзо билан Халил Султоннинг овозлари тез-тез жаранглаб турарди. Амир соҳибқирон хаёлга чўмди, иккилангани билинди. Чунки, олдинда Хитой сафари кутмоқда, аслида-ку, Эрон юришидан кейинроқ ўша ёққа отланиш мўлжалда бор эди. Хитой сафари — катта маърака. Катта маъракалар арафасида кичиклари кетга сурилади.

Охири Амир Темур барчага қараб деди: — Эй, бахти бекам амирзодалар, олий-кадр беклар, амирлар! Яхши сўзлар айтдингиз. Рух жондор, сўз унинг қолипи. Рухингизни ҳис этдм. Барчангиз ҳам она юртимиз Турон салтанати шаъни учун қилич кўтаришга тайёрдурсизлар! Оллоҳ куч-қувват берсун! Тангри талола юз буройлик, жанг қилиш, қилмаслик борасинда Қуръон мажиддан фол очайлик. Энг тўғри йўлни Оллоҳнинг ўзи кўрсатгай. Оллоҳ буюрго-нига амал қилгайбиз.

«Маъқул!», «Маъқул!» деган овозлар эшитилди. «Фол тўғри чиксин-да!» — пичирлади Султон Хусайн Мирзо Халил Султонга. — Валинеъмат соҳибқирон ҳеч қачон Қуръон сўзига қарши бормайдилар...

Соҳибқирон «Бисмиллоҳир раҳмонир раҳим!» — деди-да, Қуръондан фол очди: Таҳрим сурасидан қуйидаги оят чикди: «Эй пайғамбар, сиз қофир ва мунофиқларга қарши курашинг ва уларга қаттиққўл бўлинг!»

Хамма «Оҳ!» деб юборди. Айниқса, Султон Хусайн Мирзо билан Халил Султон ик-кисининг хурсанд бўлиб чапак чалганлари эшитилди...

...Мана энди шахзоданинг шаънига машварат чақирилмоқда. Бунга малика Соғинч хоним ашитсалар ҳам бағоят суюнади. Оҳ, бобосини шунчалар кўргиси келдики! Ал-лақачон бориб тавоф этарди, бироқ таомил бўйича соҳибқирон ҳузурига бир ҳафтадан кейин қилилади, келган меҳмон яхши ҳордиқ олиб, истироҳат қилиб, тинкииб ундан сўнг олиймақом Ҳумоюн ўрдуга ташриф буюриши лозим. Бобоси ҳам валиахд набирасини жуда соғингандилар шекилли, эртароқ чақирилмоқда.

Шундай хаёлларга гарқ, мулозимлар кузатувиди Кўксаройга қараб эллик қадамлар чамаси юрган эди:

— Хуш келибдилар! Хуш келибдилар! — Умрлари узок бўлсун!
— Камолга етсунлар, илоҳи! — қабилда марҳаб сўзлари жаранглади шахзодага пешвоз чиққанлар сафидан.

Муҳаммад Чўрога додоҳ бошлиқ изди-хом йўлни тўлдириб келар, улар орасида қайин отаси Жаҳоншоҳ ибн Жоку, Амир Шоҳмалик, Шах Нурриддин баҳодир, вазири аъзам Муҳаммад Жалд, қозикалон, до-руға ва салтанатнинг бошқа ашраф ақобир-лари бор эди. Муҳаммад: «Султон олдани-ту-шиш байон отаси ва бошқалар билан қўриш-моқчиди, Жаҳоншоҳ ибн Жоку қўймади:

— Фурсат кетмасун, шахзодам! Бизлар розидурмиз. Қўришганимиз шу! Амир со-ҳибқирон интизордурлар!

— Ха-ха, қўришмадик деб истиҳолога бор-масунлар! Худога шукр, қўришдик...
— Тезроқ борайлик! Кутиб қолмасунлар! Аммо барибир барча гулга ёприлган асала-риллардай шахзода томон интилди. Биров отнинг жиловидан тутди, кимдир омади чо-пи шахзода қўлларини қисди, бошқалари узангини ўшлади, от ёлини силади, мактов сўзларини айтди, хуллас, одамлар шу тах-лит ўз меҳру эҳтиромларини изҳор айла-дилар. Бахти қулган шахзодани ўраб олган издиҳом Кўксарой томон силжиди.

Амир Темур маҳаббатли тахтда ўтираркан, атрофга назар ташлади. Кўксаройнинг чи-ройли пурзийнат кўринишисонаси бугун яна ҳам фойзали туюлди. Хеч қим йўқ, машварат-га тўпланганлар ташқарида, ичкарига таклиф қилишларини кутишмоқда. Хиндистондан қай-танидан сўнг ilk машварат бу. Кейинги маш-

— Ўзларига ҳам шундоғ қўтлуг ёш насиб айласун, шахзодам! Қўриб юрайлик! Ол-лоҳдан умидим бор, иншооллоҳ, насиб ай-лагай!

— Қуллук, қуллук!
Валиахд катта бўлиб қолганини кўрсатиш учун ўзини бепарворок, вазминрок тутишга тиришар, соҳибқироннинг эса томо-нига нимадир тиқилиб келар, душманлар лашкарларини титратган саркарда қувонч туйғуларни қўшини олдида ожиз эди. Амир Темур, сафар чарчоклари ҳали чиқмаган шекилли, хорғинроқ кўринди Муҳаммад Султон кўзига. Ногоҳон бобосининг бир томчи кўз ёши соқолига юмалаб тушгани-ни илгиди:

—Бобожон! Бобожон!.. — талпинди юз-ларини бобосининг юзларига босиб юпат-моқчидай, кейин бошини охишта елкасига қўйди ва негадир тўлиқиб, ўзини тўтолмай йиғлаб юборди. У бобосининг нақадар ази-зу муқаррамлигини, шу рўбарўсида турган

Муҳаммад АЛИ,
Ўзбекистон халқ ёзувчиси,
Давлат мукофоти совриндори

ВАЛИАХД ШАХЗОДА ТАШРИФИ (тарихий ҳикоя)

варатни валиахд шахзода Муҳаммад Султон иштирокида ўтказишни асли Кашмирда тургандаёқ кўнглига тутиб қўйганди.

— Подшолик чаманининг гули, жаҳон шахзодаси валиахд Муҳаммад Султон таш-риф буюрадила-а-ар! — эшиқоганинг чер-тиб-чертиб айтган сўзлари хонани жаранг-латиб юборди. Амир Темур беҳтиёр ўрни-дан турмоққа тараддулланди.

— Кўзғолмасунлар, кўзғолмасунлар!
Баланд бўйли валиахд шахзода эшик-дан кирибкок югуриб келди-да:

— Ассалому алайкум! - дея таъзим қилди, кейин тиз чўкиб соҳибқироннинг заррин авра тўни пешини уч бор ўпиб кўзларига суртди. — Табаррук пайғамбар ёшига ет-гонлари билан юрак-юрагимиздан муборак-бод этгоймиз, валинеъмат соҳибқирон!

Амир Темур набирасининг қўлтигидан олди, турғизиб, аллақандай таважжўхда ба-рига босди:

— Суюкли набирам!.. Кўнглимнинг сур-ри, кўзимнинг нури!.. Пахлавоим!..

Кейин бағридан бўшатди-да, елкасидан тутиб катта-катта кўзларига тийиксиз меҳру муҳаббат билан тикилди. Шахзода бўй тортибди, борлигида гуркираган йигитлик за-бти аломатлари ярқ этиб кўзга ташланеди. Чақнаб турибди... Аллақандай гурурдан со-ҳибқироннинг юраги қалқинди, набираси-ни қайта-қайта бағрига босгиси келди.

Бобо билан набира шу аллозда анча вақт бир-бирларидан кўз узолмадилар.

одам ўзининг улуг бобоси эканини, фоний дунёнинг юмушлари деб қўл-оёғи боғла-ниб юрганини англади, икки йил ичида ло-ақал бир марта ҳам вақт топиб келиб зиё-рат қилмаганидан уялиб кетди. Бобоси ҳам бир ёшга бормоқдалар ахир, шахзодадай ёш эмаслар. Яқинда ҳисоблаб чикди: улуг бобоси олтимиз уч ёшга кирган бўлсалар, шундан ўн йилдан ортик умри от устида сафарларда кечибди! Бунга Туркистонни бирлаштирай деб гоҳ Тошқанда, Яссига, Термизга, Бухорога, Хоразмга(ахир Хораз-минг ўзига беш марта юриш қилишга тўғри келди-ку!), Андижонга, Хўжандга борган паллаларини қўша ўн беш йилдан ошадди. Дунё ганимат, дийдор азиз... Бирдан унинг вужуди титрагандан титраб кетди! Агар... агар... кун келиб, бобоси — у ҳам худонинг бағдаси! - дунёдан ўтса... унда шахзода нима қилади? Бошқаларни билмайди, аммо у... ўзини... Йўқ, йўқ! Муҳаммад Султон ҳеч қачон дунёни Амир Темур бобосисиз тасаввур эта олмайди, хаёлга келтиролмай-ди ҳам! Худо ундок кўнларни бошга сол-масин, илоҳи!

— Бобожон! Бобожоним!.. — деди яна шахзода ва бобосининг юзларидан ююқиб ўпа бошлади.

— Бас, бас... Роса соғиниб қолибдилар-ку! Йироққа юбориб қўйиб, бобонгиз ҳам ҳўп адабини еди, бировга билдирмай дар-ди ичида юрди. Бас, шукр қилайлик, шах-зодам...

— Худога шукр! Худога шукр, вали-неъмат соҳибқирон! Худога шукр... — деди ўзини ўнглаб олган валиахд.

Машваратга таклиф этилганлар Кўксарой далонини тўлдириб, у ёқдан бу ёққа юришар, йигиндан сўз очишар, овозни кўтармай нималарнидир муҳокама қили-шар, гўёки бўлажак машварат тақдир ай-нан уларга боғлиқдай ўзларини сипо ту-тишар, виқор билан бахшлашишарди. Маш-варатда Хиндистон сафари ҳамда валиахд шахзоданинг Ашпарадаги қўтлуг қадамла-ри ҳақида сўз бориши тахмин қилинар, лекин асосан Хитой муаммоси кўрилиши қилиларди. Хамма қандай қарорга кели-нишидан қатъий назар, ўз кўнглида кузга қолмай ёруғ ёздаёқ Хитой сафарига жўнаб кетилишига сира шубҳа қилмасди.

— Зафарингиз қўтлуг бўлсун, валинеъ-мат соҳибқирон! Турон салтанати қудра-тини тақдор намойиш этиб қўйдилар! Хин-дистондай мамлакатдан фатху нусрат ила қайтилар! Бошимиз кўкларга етди!

— Ўзларига ҳам муборак бўлсун, шах-зодам!

— Ашпарада эканимиздан ушбу қўтлуг муҳорабага ўз улўшмизини қўша олмай хихолатда қолдик...

— Ундок демасунлар, шахзодам! Хин-дистон муҳорабасига катнашмагон эрса-лар-да, ундан-да юлкироқ юмушни ухда-ладилар. Ишониб тобшўргон эрдик, — жилмайди Амир Темур. — Мўғул сарҳади-да мустаҳкам қалъа бунёд этиб, ҳали жа-хон кўрмагон буюк муҳорабага замин ҳозирладилар. Тарих ғувоҳ бўлғай, бу сал-танат учун Хиндистондан кўра муҳимроқ қадамдур!

— Қуллук, қуллук! Валинеъмат соҳиб-қирон! Олий фармонларининг ҳар бир ка-ломини эъзолаб кўзимиз устига қўйдук ва ҳар сонияда меҳрингиз нуруни дили-мизда сезиб турдук. Бугун Яссидан Аш-парагача ёйилган ям-яшил бугдойзор, ар-пазорлар шовуллаб ётибди. Галла учун ҳар бири эни-бўйи юз газдан бешта са-рой ҳозирлатдук. Иккитаси Ашпарада, арпа йиғиладигани Тарозда, қолган икки-таси Ясси билан Исфаҳонда. Жиянимиз Мирзо Алибек жаноблари Сайхун бўйла-рини, тоғамиз Амир Сулаймоншоҳ жаноб-лари Тарознинг шимолидаги бўлиқ ер-ларни обод этдилар. Ашпаранинг икки ёни, дарёнинг чап қирғоғи то мўғул сарх-адигача катта майдонлар ҳам экинзорлар-га айланди. Дарёга кўприк боғладук... Қалин девор билан ўралгон Ашпара қалъ-аси салтанатнинг маширқадаги метин кўр-гонидур, валинеъмат соҳибқирон! — қўлини қўксига қўйиб таъзим қилди шахзода. — Деворининг устида тўрт отлик бемалол юрмоғи мумкин...

— Халлоқи безавола салламо! Соғ-саломат келдилар, шунинг ўзи бизга улуг саодатдир, шахзодам... — Набирасининг елкасига уриб-уриб кўяркан, Амир Темур-нинг кўзлари ёшлариникидай чақнади. — Барини сўзлаб бергойсиз. Қани, ўнг то-монига ўлтурсунлар...

Соҳибқирон уч марта қарсақ чалди. Энди машварат бошланади.

ШИФОКОРЛАРГА КЎМАК — ДОИМИЙ ЭЪТИБОРДА

Президентимиз Ислон Каримов 2010 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2011 йилга мўлжалланган энг муҳим устувор йўналишларга бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузасида фуқаролик жамиятлари институтларини ташкил этиш ва ривожлантириш масаласига алоҳида эътибор қаратиб, бу борада бир қатор муҳим вазифаларни белгилаб берди.

Пойтахтимизда Ўзбекистон врачлар ассоциацияси кенгашининг йиғилишида ана шу вазифалар ижроси ҳақида сўз борди. Унда ассоциациянинг ҳудудий бўлимлари раислари, тегишли вазир-ликлар, нодавлат нотижорат ташкилотлари вакиллари, олимлар ва мутахассислар иштирок этди.

Ўзбекистон врачлар ассоциацияси раиси А.Худойбергенов ва бошқалар Президентимиз Ислон Каримов раҳнамолигида соғлиқни сақлаш соҳасини янада раванқ топтириш, шифо масканлари мод-дий-техник базасини мустаҳкамлаш, аҳолига кўрсатилаётган тиб-бий ёрдам сифатини ошириш борасида амалга оширилаётган ишлар юксак самаралар бераётганини таъкидлади. Бугун юр-тимизда аҳолининг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш, со-ғлом бола туғилиши, жисмоний ва маънавий баркамол авлодни вояга етказиш борасида эришилаётган ютуқлар бунинг ёрқин да-лилидир.

Ассоциациянинг Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент ша-ҳар ва барча вилоятлардаги бўлимлари 29 минг нафардан ор-тиқ тиббиёт ходимини бирлаштирган. Ташкилотнинг асосий вазифа-си — халқимиз соғлигини муҳофаза этиш жараёнида, врачларни ижтимоий ҳимоялашда фаол иштирок этиш, врачларнинг иқтисо-дий ва ҳуқуқий билимларини ошириш, хорижий мутахассислар иш-тирокида симпозиумлар ташкил этиш ва мавжуд ютуқларни ама-лиётга татбиқ этишдан иборат.

Ассоциациянинг халқаро ҳамкорлик алоқалари тобора фаол-лашмоқда. Унинг Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти, Европа тиб-биёт ассоциациялар форуми каби нуфузли халқаро ташкилотлар-га аъзолиги информация тизимини жорий қилиш, электрон ка-саллик тарихлари ва амбулатор карталарни юритиш, фавқулодда вазиятларда шошилинч тиббий ёрдам кўрсатиш, кашандалликка ва ичкилибозликка қарши кураш каби соҳадаги энг долзарб ма-салаларни ҳал этишда зарур тавсияларни ўз вақтида тиббиёт муассасаларига етказиш имконини бераётир. Бунда масофадан ўқитиш дастурларидан самарали фойдаланилмоқда.

Юртимизда фаолият юритаётган ҚВПларда ишлаётган врач-ларнинг билим ва малакасини мунтазам ошириб боришни таъ-минлаш тиббиёт ташкилотчилари олдида турган муҳим вазифа-лардандир. Ассоциация томонидан таъсис этилган «Ўзбекистон умумий амалиёт шифокорлари ахборотномаси» ҳам ана шундай эзгу мақсадга хизмат қилмоқда.

Йиғилишда Ўзбекистон врачлар ассоциацияси олдида турган муҳим вазифаларнинг ижросини таъминлаш, бунда тиббиёт му-ассасалари ва жамоатчилик ташкилотлари билан ҳамкорликни яна-да мустаҳкамлаш борасидаги масалалар муҳокама қилинди.

Сайёра ШОЕВА,
ЎзА мухбири

Анжуманлар

ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАБ ОЛИНДИ

Шунингдек, илмий-тадқиқот муассасаларида иш берувчилар билан тузилган жамоа шартномалари орқали ишчи-ходимларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, спорт тадбирлари ўтказиш орқали со-ғломлаштириш, меҳнат муҳофазасини асосий мақ-сад қилган ҳолда фаолият йuritмоқдалар. Ўзбеки-стон Фанлар академияси бирлашган касаба уюш-маси кўмитасининг яқинда бўлиб ўтган Пленум йи-ғилишида айнан шу ҳақда сўз борди. Унда сўз олган касаба уюшмаси кўмитаси раиси Шерзод Жўраев ўқиган вақт давомида амалга оширилган ишлар ҳақида тўлиқ ҳисобот берди.

— Ҳозирги кунда касаба уюшмамиз тасарруфи-даги илмий- тадқиқот институтлари ва муассаса-ларда 7000 га яқин ишчи- ходимлар фаолият кўрсат-моқда. Шулардан 97 нафар академиклар, 261 на-фар профессорлар, 448 нафар фан докторлари, 752 нафар катта илмий ходимлар, 1041 нафар фан номзодлари, 387 нафари аспирантлардир, — деди жумладан у. — Ёшларга кўрсатилаётган катта эъти-бор ва ғамхўрликдан келиб чиққан ҳолда 40 га яқин илмий-тадқиқот муассасаларида фаолият олиб бо-раётган ёш тадқиқотчи, аспирант ва докторантлар-ни ўзида бирлаштирган «Ёш олимлар кенгаши» ташкил қилинди. Ёш олимларнинг илмий изланиш-лари, инновация лойиҳалари, шундай лойиҳалар-нинг тадбиркорлиқни ривожлантириш билан бо-ғлиқ масалаларига алоҳида эътибор қаратилган. Ўтган икки йил мубойидада «Табийи фанларнинг долзарб муаммолари», «Юксак маънавиятли оила ёш олимлар нигоҳида», «Баркамол авлод тарбия-сининг маънавий-ахлоқий, ҳуқуқий, экологик ва иқтисодий масалалари», «Ўзбекистон тарихининг долзарб масалалари», «Фаннинг долзарб муаммо-лари ёш олимлар нигоҳида» каби турли мавзулар-

Маълумки касаба уюшмалари ишчи- ходимлар, айниқса ёшларнинг ижтимоий, иқтисодий, ҳуқуқий, маънавий- маърифий манфаатларини ҳимоя қилишга хизмат қилади. Ўзбекистон Фанлар академияси бирлашган касаба уюшма кўмитаси ва унинг тасарруфидаги илмий-тадқиқот муассасалари касаба уюшмаси ҳам Президент Фармонлари, ҳукумат қарорлари, Ўзбекистон касаба уюшмалари федерациясининг қурултой, устув қарорлари асосида фаолият олиб бориш билан бирга ёш олимларнинг интеллектуал солоҳиятини ошириш, иқтидорли ёшларнинг илм- фанга кенг жалб этилишини раёбатлантириш ишларини амалга оширади.

да илмий- амалий конференциялар ўтказилди. Тад-бирлар доирасида ёш тадқиқотчилар ва олимлар ўртасида «Энг яхши илмий мақола», «Энг яхши инновацион го», «Йилнинг энг яхши ихтирочиси», «Энг ёш ихтирочи олим», «Энг яхши илмий рах-бар» каби номинациялар бўйича танловлар ўтка-зилиб қолиб ва совриндорларга Марказий Кен-гаш ва Тошкент шаҳар касаба уюшмалари ташки-лотлари бирлашмаси Кенгаши, Бирлашган кўмита томонидан қимматбаҳо эсдалик совғалари топши-рилди.

Анжуманда сўзга чиққан бошқа нотиклар Прези-дентимизнинг Олий Мажлис палаталари қўшма мажлисидаги «Мамлакатимизда демократик исло-хотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жа-миятини ривожлантириш концепцияси» мазмун-моҳиятини чуқур ўрганиш ва шу асосда амалга оши-рилаётган ишларни аҳолига етказишда ҳамда ушбу вазифаларни ҳаётга татбиқ этишда касаба уюш-масининг ўрни бўлиши лозимлигига эътиборни қаратдилар.

Шунингдек, тадбирда «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили» Давлат дастурини амалга оши-ришда энг муҳим устувор вазифаларнинг бажари-лишига эришиш, кичик бизнес, хусусий тадбир-корлик субъектларига ҳуқуқий, услубий ёрдам қўла-мини кенгайтириш, корхона, ташкилотларда каса-ба уюшмасига аъзоликнинг афзалликлари бўйича тарғибот ва ташвиқот ишларини кучайтириш, пой-тахтда боғ ва гулзорлар барпо этишга муносиб ҳисса қўлиш каби бир қатор таклиф ва тавсиялар эшитилиб, уларни ўрганиш ва амалга ошириш бўйича режалар белгилан олди.

Шоира МУҲАМЕДОВА
Козим Ўлмасов олган сурат

Долзарб мавзу

ҲАМКОРЛИК САМАРА БЕРАДИ

Одам ёллаш ва одам савдосига қарши кураш инсон кадр-қимматининг топталишига, унинг ҳуқуқлари поймол этилишига қарши курашдир. Шунинг учун мамлакатимизда бундай ҳолатнинг турли кўринишига қарши кескин кураш олиб борилади.

Одам савдосига қарши курашда тегишли давлат идоралари, маъмурий органлар билан бирга нодавлат ва жамоат ташкилотлари ҳам кенг иштирок этиб келаётгани диққатга са-зovor.

Масалан, «ISTIQBOLLI AVLOD» ёшлар ахбо-рот-маърифат маркази одамларни ёллаш ва одам савдосига қарши курашиш, бундай шар-мандални ҳолатларнинг олдини олиш, уларни содир этиш сабабларини ўрганиш ва жабр-ланувчиларини ўз давлатларига қайтариш, шу-нингдек, уларни реабилитация қилиш бўйича бевосита фаолият кўрсатиб келади. Айни пай-тда шунини ҳам алоҳида назарда тутиш керак-ки, нодавлат ташкилотлар фаолиятини дав-лат органларининг ушбу жиноятчиликка қарши кураш чораларидан алоҳида фарқлаш ва аж-ратиш лозим. Аксарият ривожланган мамла-катларда нодавлат нотижорат ташкилотлар ўз ҳукуматлари ва маҳаллий ўзини ўзи бошқа-риш органлари томонидан қўллаб-қувватлан-ган ҳолда иш олиб борадилар.

Нодавлат нотижорат ташкилотларининг дав-лат ташкилотларига ўзаро таъсири уч йўна-лишда — ҳудудий, миллий ва халқаро дара-жада амалга оширилади. Бу ҳол одам савдо-си муаммосини унинг барча жиҳатларини қамраб олган ҳолда кўриш ва тегишли дас-турлар, тадбирлар ишлаб чиқилишига имкон беради.

Одам савдосига қарши кураш бўйича халқ-аро ҳамкорлиқни олиб боришда махсус халқ-аро ташкилотлар, БМТдаги махсус халқаро шохобча «Миграция бўйича» халқаро таш-килот, Халқаро Меҳнат ташкилоти каби халқ-аро тузилмалар асосий ўрин тутadi.

Бу борада, 2010 йил 27 август куни Олий Мажлис Сенатининг учинчи ялпи мажлисида «Судлар, прокуратура, тергов ва суриштирув органларининг хорижий давлатлар ваколатли органлари билан ўзаро ҳамкорлиги тартиби такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбе-кистон Республикасининг Жиноят-процессу-ал кодексига ўзгартириш ва қўшимчалар ки-ритиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республика-си Қонуни қабул қилинган. Шу нуктаи назар-дан, фикримизча, ушбу Қонун ва Ўзбекистон қўшилган халқаро ҳужжатларга кўра суд, про-куратура, тергов ва суриштирув органлари-нинг хорижий давлатлар ваколатли органла-ри билан одам савдоси жиноятлари юзаси-дан далилларни тўплаш, мазкур трансми-ллий жиноят қурбонларини аниқлаш ва уларга ёрдам кўрсатиш борасида ҳамкорликни ку-चाйтиришга эътибор берилмоқда.

Одамлардан фойдаланиш учун уларни ёллаш ва одам савдоси жиноятининг олдини олишда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар, бандликка қўмаклашиш марказлари, корхо-на, муассасалар жамоалари, маданият му-ассасалари, соғлиқни сақлаш, таълим, шу-нингдек, хусусий корхона ва тижорат тузил-малари янада фаолроқ қатнашиши қутилган самарага эришишда асос бўлади.

Зафар СОДИҚЖОНОВ,
Тошкент Давлат юридик институти
ўқитувчиси

Ҳурматли тадбиркорлар!

Тошкент шаҳар Адлия бошқармасида ҳар ой-нинг биринчи ва охириг жумасида ўтказилаёт-ган «Тадбиркорлик кунлари»да кичик ва хусу-сий бизнес субъектлари бевосита бошқарма раҳбарияти томонидан қабул қилиниши белги-ланган.

Шуни ҳам эслатиб ўтамикки, фаолиятингиз-га ҳар қандай ноқонуний аралашувлар ва қонун бузилиш ҳолатлари юзасидан «Ишонч телефо-ни»га қўнғироқ қилишингиз мумкин. Бошқарма мутахассислари томонидан Сизга малакали ҳуқуқий ёрдам кўрсатилади.

**Тошкент шаҳар Адлия бошқармаси
«Ишонч телефони» рақамлари:
(8371) 269-14-45, 262-92-42.**

Санъатимиз гулгунчалари

Спорт янгиликлари

ШАҲОБИДДИН —
ХАЛҚАРО ТУРНИР
ҒОЛИБИ

Россияда бокс бўйича халқаро тоифадаги спорт устаси Николай Павлюков хотирасига бағишлаб ўтказилган халқаро турнирда Ватанимиз шарафини ҳимоя қилган чарм қўлқоп усталаридан уч нафарига омад кулиб боқди.

Россия, Беларусь, Ирландия, Ўзбекистон, Қозоғистон, Латвия, Литва, Молдова, Мўғулистон, Сербия, Куба, Туркия, Туркменистон боксчилари ғолиблик учун кураш олиб борган ушбу халқаро мусобақада 49 килограммгача бўлган вазн тоифасида иштирок этган ҳамюртимиз Шаҳобиддин Зоиров барча рақибларини енгиб турнир ғолиблигини қўлга киритди ва олтин медал билан тақдирланди.

Шунингдек, 52 килограммгача вазнлилар ўртасидаги бахсларда омадини синаб кўрган Бургут Ҳожибоев ҳамда 60 килограммгача вазнда кураш олиб борган Жаҳонгир Аҳмаджоновларга турнирнинг кумуш медаллари насиб этди.

БОЛГАРИЯДАН
МЕДАЛЛАР БИЛАН

Болгариянинг Варна шаҳрида бадий гимнастика бўйича халқаро турнир уюштирилди.

Унда мамлакатимиз шарафини ҳимоя қилган гимнастикачиларимиз Мафтуна Шамсиева ва Зулфия Йўлдошева муваффақиятли иштирок этиб, Ўзбекистонда ушбу спорт тури жадаллик билан ривожланаётганлигини бутун жаҳонга яна бир қарра исботлаб беришди.

Елена Арслонова мураббийлигида турнирга пухта ҳозирлик кўрган Мафтуна Шамсиевнинг хатти-ҳаракатлари турнир ҳакамлари томонидан юқори баҳо олди ва Мафтуна олтин медал билан тақдирланди. Зулфия Йўлдошевага эса кумуш медал тақдирланди.

Яқин кунларда Францияда бадий гимнастика бўйича Гран-при мусобақалари ҳамда Грецияда Жаҳон Кубоги боксчи беллашувлари бошланади. Унда Ўзбекистон терма жамоаси аъзолари ҳам совринли ўринлар учун кураш олиб боришади.

Болгарияда ташкил этилган турнир эса мамлакатимиз гимнастикачилари учун ўзига хос маҳорат мактаби вазифасини ўтагани аниқ.

ЁШ ТЕННИСЧИЛАРИМИЗ
КЕЙИНГИ БОСҚИЧДА

Республика олимпия заҳиралари теннис мактабида ўсмирлар ва қизлар ўртасида ташкил этилган халқаро турнирнинг саралаш босқичини ҳамюртларимиз ғалаба билан бошлашди.

Ўндан ортиқ давлатдан келган ёш теннисчилар ўртасидаги халқаро турнирда ҳамюртимиз Тимур Хабибулин россиялик Дмитрий Попкони 4:6, 7:5, 6:0 ҳисобида енгиб асосий ўйинларда қатнашиш ҳуқуқига эга бўлган бўлса, қизлар

бахсларида юртимиз шарафини ҳимоя қилаётган Кристина Жамолова ҳам қирғизистонлик рақибаси Алина Харитинова устидан 7:6, 6:4 ҳисобларида зафар қучди.

АННА —
БИРИНЧИЛИКНИНГ
МУТЛАҚ ЧЕМПИОНИ

Шаҳримизда бадминтон бўйича эркаклар ва аёллар ўртасида уюштирилган Ўзбекистон чемпионати пойтахтимиз спортчиларига муваффақият келтирди.

Ҳамшаҳримиз Анна Смирнова аёллар ўртасида яққалик, жуфтлик беллашувларида ва аёл-эркак жуфтлигида биринчи ўринни қўлга киритди ҳамда мамлакатимизнинг мутлақ чемпиони деган шарафли ном эгасига айланди.

Шахсий биринчиликда Анна Смирнова иккинчи натижа кўрсатган яна бир пойтахтлик спортчи Мария Бакина ва совриндорлар учлигида жой эгаллаётган андижонлик Сурайё Аҳмаджоновани ортда қолдирди.

Эркаклар беллашувларида ҳам шохсупанинг учта ўрни ҳамшаҳарларимизга насиб этди. Ғолибликка Тимур Каримов, Алишер Холмирозев, Рафазль Зокиров кўтарилди. Чемпионат якунида Хитойда бадминтон бўйича уюштирилган Осиё чемпионатида иштирок этадиган Ўзбекистон терма жамоаси таркиби аниқланди.

Акбар Йўлдошев

Тадбиркорлик шунчаки қилинадиган иш эмас. Унинг ҳам масъулияти, қонун-қондаси бор.

О.Сафаров тадбиркор бўлиб, тадбиркорликни ҳам қўйиллатмади. Аксинча, қўлидан келмайдиган ишга бош суқиб, қонунни бузди. Иш бошиданок қонунга зид ҳаракат қилган шахсдан яна нима кутиш мумкин? Аввалига, Тошкент шаҳар, Учтепа туман ҳокимиятидан умумқурилиш ташкилоти сифатида рўйхатдан ўтган корхонанинг юридик манзилини сохталаштирди. Яъни, О.Сафаров ўзи ташкил этиб, раҳбарлик қилаётган «Викус...» МЧЖ ҳужжатларида акс этган манзил — Учтепа туман, Чилонзор мавзеси, 7-й, 2-хонадонда бирор кун ҳам ўз фаолиятини юритмади. Устига устак, жамият раҳбари уставда кўрсатилмаган фаолият билан шуғулланиб, турли корхоналар билан

улгуржи савдони йўлга қўйди. Натижада эса, жуда кўп миқдорда давлатга зарар етказди.

солиқ кодексининг 114-моддаси талабларини бузганини, яъни корхона ҳисоб рақамидеги маблағларни нақдлашти-

Ножўя иш — келтирар ташвиш
ҚИНҒИРЛИК ОҚИБАТИ

Текширув давомида, жамият томонидан турли корхона ва ташкилотлардан сотиб олинган ва реализация қилинган 32.023.942.3 минг сўмлик юқори ликвидли (тез сотилувчи) маҳсулотлар омборда ёки реализация қилиш жойларида мавжуд эмаслиги аниқланди. Бу эса мазкур жамиятнинг

риш мақсадида уставда кўрсатилмаган фаолият билан шуғулланиб, юқори ликвидли молларни нақд пулга сотиб, тушган маблағларни банк муассасасига топширмаганини кўрсатади.

Бу ҳам етмагандек, жамият аъзолари томонидан фармацевтика фаолияти билан шуғулланиш ҳуқуқини бе-

рувчи қалбаки лицензия тайёрланган бўлиб, Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан мазкур лицензия умуман берилмагани маълум бўлди. Жамият аъзолари эса сохта лицензия орқали «Фармед» хусусий корхонаси билан шартнома тузиб, турли дори-дармон воситалари савдоси билан шуғуллангани аниқланди.

Қисқа қилиб айтганда, корхонанинг бундан бошқа ҳам қинғир ишлари жуда кўп. Солиқларни тўла-маслик йўлида турли нопок ишларга қўл урган жамият раҳбарларига нисбатан жиноий иш қўзғатилди.

Шоҳрух РИХСИЕВ,
Бош прокуратура ҳузуридаги
СВОЖДЛҚК департаменти
Тошкент шаҳар бошқармаси
бўлим бошлиғи

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР / ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

Республика кўп тармоқли Агросаноат биржаси Тошкент филиали томонидан баҳоси босқичма-босқич охириш тартибда ўтказиладиган очик аукцион савдосига тақлиф этади!

Аукцион савдосига Юнусобод тумани СИБ томонидан ТИФ «Миллий банк» Юнусобод филиалида сақланаётган куйидаги автотранспорт воситалари қўйилмоқда: 1. 11.03.2010 йилдаги №4394-95/7-сон ижро ҳужжат. асосан 2007 йилда и/чик. дав.бел.10 АЕ 181 бўлган «Ваз-21041-184» русумли автотранспорт воситаси, бош. нархи — 8 177 400 сўм. 2. 11.03.2010 йилдаги №4394-95/7-сон ижро ҳужжат. асосан 2007 йилда и/чик. дав.бел.10 ВЕ 985 бўлган «Ваз-21041-184» русумли автотранспорт воситаси, бош. нархи — 8 177 400 сўм. Аукцион савдосига Юнусобод тумани СИБ томонидан Ўз.Рес.МХХ автотранспорт воситаларини сақлаш омборхонасида сақланаётган куйидаги автотранспорт воситалари қўйилмоқда: 1. 08.11.2010 йилдаги №32685-сон ижро ҳужжат. асосан 2009 йилда и/чик. дав.бел. 75 U 620 АА бўлган «Нексия» русумли автотранспорт воситаси, бош. нархи — 15 764 478 сўм. 2. 01.12.2010 йилдаги №34033-сон ижро ҳужжат. асосан 2009 йилда и/чик. дав.бел. 01 V 873 DA бўлган «Нексия» русумли автотранспорт воситаси, бош. нархи — 15 304 290 сўм.

Аукцион савдосига 2011 йилнинг 12 май кунини соат 11:00 да Тошкент шаҳри, Олмазор тумани, Беруний кўчаси, 83-уйда жойлашган 311-хонада ўтказилади. Юқоридеги автотранспорт воситаларини тақрорий аукцион савдоси 2011 йилнинг 2 июнь кунини бўлиб ўтишини аввалдан маълум қиламиз.

2011 йил 28 апрель кунини соат 11:00 да бўлиб ўтадиган тақрорий очик аукцион савдоларига қуйидагилар қўйилмоқда.

Аукцион савдосига Сергели тумани СИБ томонидан 17.01.2011 йилдаги 1021/6455 сон ижро варақасига асосан Тошкент шаҳри Сергели тумани, О.Водий кўчаси, 2-бەк кўчаси, 59-уйда жойлашган умумий ер майдони 19992 кв.м. бўлган МЧЖ «Тошкент гўшт» корхонасига

қарашли база бино ва иншоотлари қўйилмоқда, бош. нархи — 798 615 000 сўм.

Ушбу савдоларда қатнашиш учун талабгорлар мулк бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закат пулини ҳар бир мулк учун алоҳида тартибда, РКАСБнинг Тошкент филиали депозит ҳисоб рақамига 20208000304632976002, АТИБ «Ипотека банк» Шайхонтоҳур филиали, МФО 00425, ИНН 206 852 268, ОКОНХ 81200 га тўлашлари шарт. Савдога қўйилган мол-мулклар билан тегишли суд ижрочилари бўлимининг вакили иштирокида бевосита жойига чиқиб танишиш мумкин. Аукцион савдоларида иштирок этиш учун талабгорлардан ариза ва бошқа тегишли ҳужжатларни қабул қилиш кимосида савдоси ўтказилишига бир кун қолганда тўхтатилади.

Мурожаат учун манзил: Тошкент шаҳри, Олмазор тумани, Беруний кўчаси, 83-уй. Телефонлар: 249-54-59, 249-53-61.

Лицензия: ДВ 001 №000003

ЎЗГИДРОМЕТ
ХАБАР ҚИЛАДИ

Тошкент шаҳрида 12 апрелда ҳаво ўзгариб туради, ёнғинчилик бўлмайди. Шарқдан се-
кундига 3-8 метр тезликда шамол эсади. Ҳарорат кечаси — 12-14 даража ишқ, кундузи — 27-32 даража иссиқ бўлади.

Тошкент шаҳрида 12 апрелда ҳаво ўзгариб туради, ёнғинчилик бўлмайди. Шарқдан се-
кундига 3-8 метр тезликда шамол эсади. Ҳарорат кечаси — 12-14 даража ишқ, кундузи — 27-32 даража иссиқ бўлади.

Республика ҳудуди бўйича ҳаво ўзгариб туради, ёнғинчилик бўлмайди. Шарқдан се-
кундига 3-8 метр тезликда шамол эсади. Ҳарорат кечаси — 12-14 даража ишқ, кундузи — 27-32 даража иссиқ бўлади.

Узгидрометнинг метеоролог хизмати маълумотига кўра, 12 апрелда Тошкент шаҳри об-ҳаво шартларида зарарли моддаларнинг роз ығилишига имкон яратилади. Атмосферани флосланиш даражаси фоз кўпайиши тахз қилинмоқда, тағмиқд наст бўлади.

МУАССИС: ТОШКЕНТ ШАҲАР
ҲОКИМЛИГИ

Бош муҳаррир

Акмал АКРОМОВ

Манзилимиз: 100029,

Тошкент шаҳри,

Матбуотчилар кўчаси, 32

ТЕЛЕФОНЛАР:

Эълонлар: 233-28-95,
236-57-65. факс: (371) 232-11-39.

Душанба, сешанба, чоршанба, пайшанба

ва жума кунлари чиқади.

Нашр кўрсаткичи — 563

ISSN 2010-9229

Газета Тошкент шаҳар
Матбуот ва ахборот
бошқармасида 02-1-рақам
билан рўйхатга олинган.

Ҳажми — 2 босма табоқ,
офсет усулида босилади.
3987 нуска босилади.
Қотоз бичими А-2

Нашри етказиб бериш масалалари бўйи-
турар жойлардаги почта бўлимига ёки
«Тошкент почта»га — 233-74-05 телефони
муурожаат қилишини мумкин.

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифалар

«Шарқ» нашрийт-матбаа акциядорлик компанияси
босмохонаси. Корхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41-й

123